

DSB rutebiler - fra Statsbanerne til Combuser

Ny bog af Jens Birch og Ole Gold

BOGANMELDELSE AF JØRGEN KJÆR

Har DSB haft busser? Sådan vil mange sikkert spørge i dag. For i skrivende stund er det over 20 år siden, DSB busser blev til et selvstændigt selskab og kort efter skiftede navn til Combuser. Og i år er det i øvrigt 85 år siden, den første DSB-bus kørte sin første tur i Sønderjylland.

Vi med nogle år på dåbsattesten har vist alle sammen oplevet en tur med de røde DSB-rutebiler – enten når der var tilpas langt til skolen, eller måske når ferieturen gik til bedsteforældrene lidt længere borte. Er det ikke tilfældet, huskes de sikkert fra gadebilledet – både i by og på landet, der var nemlig en gang, hvor de fleste egne af landet i modsætning til dag var så smukt bundet sammen med busser og rutebiler, at vi alle – ung som gammel kunne komme til næsten alle afkroge af landet med offentlige transportmidler. Det er udviklingen løbet fra – og det begrædes fra mange sider, når der stadig skæres på betjeningen med offentlige transportmidler. De røde DSB-rutebiler var livlinen for mange mennesker, både til personlig transport, men også når medicinen eller måske lidt købmandsvarer skulle ud til Maren i kærret. Disse rutebiler fortjener derfor at få deres historie fortalt, og det er lige netop hvad forfatterne Jens Birch og Ole Gold gør i deres nye bog "DSB-rutebiler – fra Statsbanerne til Combuser", der henvender sig til alle med trafikhistorisk interesse.

I bogen gives der en kort gennemgang af de vigtigste milepæle i historien om DSBs rutebiler med billeder som det bærende element.

I 1932 begyndte DSB for alvor at satse på busdrift. I bogen følger vi historien i overordnede træk fra den spæde begyndelse i Sønderjylland og op gennem tiden til den bitre ende.

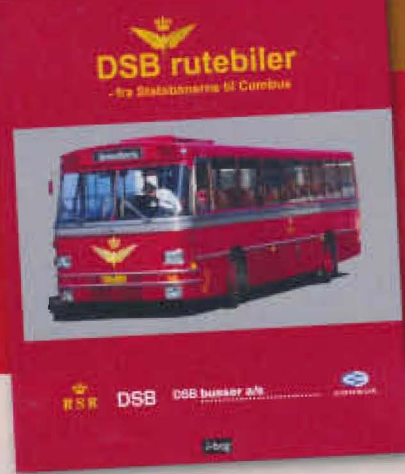
Historien fortælles gennem billeder – mere end 600 på bogen 208 sider, som viser os de første rutebiler og derefter mangelsituationen under besættelsen samt udvidelserne i årene derefter.

Ved indvielsen af S-banen til Vallensbæk i 1972 blev en del ruter lagt om. Volvo B655/Aabenraa fra 1963 supplerer den nye S-bane. (Foto Carl-Johan Semler)

Den allerførste rutebil til DSB blev leveret i 1932. Det var en Büssing-NAG/DAB, og her ses den fabriksny i gården i DSBs daværende hovedkvarter i Sølvgade i København. Bussen var lakeret i rød farve og forsynet med gråt "mavebælte". Dette farveskema viste sig at være langtidsholdbart og holdt sig - med ganske få ændringer - til helt op i 1970'erne. På bussen var en postkasse, som man kunne lægge breve i. Når bussen kom til endestationen tømte chaufføren den, så brevene kunne komme videre. Dengang havde man to portosatser: Lokalporto og landsporto. Når man lagde et brev i postkassen på bussen, skulle det altid frankeres med landsporto. Helt op til 1950'erne blev nogle busser forsynet med postkasse eller blot et brevindkast.

Igennem 1950'erne, hvor rutebilerne havde deres storhedstid, følger vi udviklingen hen imod standardiserede bustyper. Mangfoldigheden var stor, og heldigvis har vi kunnet vise billeder af de fleste bustyper, fortæller forfatterne.

I 1960'erne begyndte passagererne at udeblive, og der måtte indskrænkes på forskellig vis. Men trods dette kommer nye ruter til, blandt andet i takt med at jernbaner nedlægges.

Gennem de næste to årtier indtræder en form for stabilitet, som skyldes lovgivningen om, at amter og kommuner får det overordnede ansvar for bustrafikken. DSB rutebiler indtræder som entreprenør og udfører kørslen på kontrakt. Enkelte ruter drives dog fortsat for egen regning.

I 1990'erne bliver det meste af buskørselen udbudt i licitation - og DSB busser bliver et selvstændigt aktieselskab, som udskilles fra DSB og overdrages til Trafikministeriet. Kort efter skifter DSB busser navn til Combuser. I denne periode genindtræder tidligere tiders mangfoldighed i materiellet i takt med, at der stilles forskellige krav fra trafikelskaberne. Combuser kom hurtigt ud i et sandt økonomisk uvejr, og i 2001 solgte Trafikministeriet selskabet til Arriva.

Forfatterne Jens Birch og Ole Gold er kendt i bushistoriske kredse for deres omhyggelighed og akkuratse, og man kunne derfor frygte at en ny bog fra deres hænder, kun var for nørderne, men det er ingenlunde tilfældet. Forfatterne understreger, at deres bog ikke er den ultimative bog om DSBs rutebiltrafik, som kommer ud i alle hjørner af historien. Derfor er bogen ikke forsynet med dybere baggrundshistorier, tekniske specifikationer, vognlister, tegninger af busser, rutekronologier, som nørderne sikkert vil savne. Der er derimod tale om en kort, men alligevel spændende og på ingen måde overfladisk gennemgang af de vigtigste milepæle i historien om DSBs rutebiler – som faktisk drejer sig om cirka 5.000 busser i alt. Og så har forfatterne været så geniale at vise billeder fra hele landet. Bogen er således ikke målrettet inkarnerede busentusiaster, men bliver vedkommende for alle ikke blot med trafikhistorisk interesse, men historisk interesserede generelt!

Så tag med på en hyggelig og illustrativ tur med DSBs busser fra 1932 og op gennem tiden til afslutningen med Combuser i 2001 i den nye bog, der netop er udgivet på forlaget J-bog. Den kan købes i boghandelen eller direkte på forlaget www.j-bog.dk Vejledende udsalgspris er 395.00 kr